

DA BOMO BOGATEJŠI, PA S ČIM MANJ DENARJA V ŽEPU

IZPLAČEVANJE OSEBNIH DOHODKOV NA HRANILNE KNJIŽICE ALI TEKOČE RAČUNE JE POMemben PRISPEVEK VSAKEGA POSAMEZNIKA K STABILIZACIJI GOSPODARSTVA – AKCIJA USPEŠNO TEČE TUDI V NAŠI OBČINI – PRIHODNJE LETO VSI HRANILNE KNJIŽICE ALI TEKOČE RAČUNE – BANKA BO ODPRTA TUDI OB POPOLDNEVIH – KORISTIMO SEBI IN GOSPODARSTVU

Kako po denarni strani teče akcija za stabilizacijo? Končno prav ob novem letu, ko izrekamo želje za zdravje in srečo, radi dodajamo: "... pa veliko denarja." Seveda nikomur ne zaželimo tudi več in boljšega dela, tako da je tisto o več denarja "verjetno" sama po sebi razumljiva želja po tem; ali pa ... No, lahko je tudi želja po večjem varčevanju, saj le tako brez več dela lahko počeno pridemo tudi do več denarja. Prav o tem smo želeli zvedeti kaj več in smo zato naprosili vodjo poslovne enote ljubljanske banke v Mostah Slavka Bema, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

Ena od možnosti za to, da bo naše gospodarstvo tesnejše in vitalnejše, da bo naša družbena blagajna višja, je tudi izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice ali tekoče račune. V čem je prednost takega načina izplačevanja in kako akcija poteka v naši občini?

Tudi Ljubljanska banka se je vključila v vsesplošno družbeno prizadevanje za stabilizacijo gospodarstva. Tako kot druge delovne organizacije, smo tudi mi izdelali stabilizacijske programe – le s to razliko, da smo si postavili dva. Prvi je podoben programu drugih delovnih organizacij, saj zajema vse cilje, ki jih

lahko dosegamo znotraj organizacije z delom, produktivnostjo in varčevanjem. Drugi program pa je bil izdelan v sodelovanju s predstavnikmi gospodarstva, ki v LB združujejo sredstva, to je na zboru upravljalcev in izvršilnem odboru banke. Temeljna zahteva

va iz tega programa je povečanje finančnega potenciala banke. To je v sedanjih zaostrenih razmerah gospodarstva še tembolj potrebno, ker nam nelikvidnost še vedno preti z vsemi slabimi posledicami, zato je družbeno delo življenjsko zainteresirano za kratkoročne plasmaje kreditov za kreditiranje zalog, prodaje, v težjih si-

tuacijah nelikvidnosti tudi kot premostitveni kredit za izplačilo osebnih dohodkov delavcev in za druge potrebe. Po drugi strani pa bi bilo škoda, če ne bi dokončali že nekaterih skoraj končanih investicij. Da bi vse to lahko v čimvečji meri uresničevali, smo se odločili za uspešno akcijo za izplačevanje osebnih dohodkov prek hranilnih knjižic ali tekočih računov. Tako oblika zbiranja sredstev je izredno pomemben element pri povečevanju naše finančne moči, še posebno zato, ker so vse druge oblike že izkoriščene. Zbiranje sredstev pa ni samo akcija Ljubljanske banke, marveč je široka družbena akcija, ki so vanjo vključene družbenopolitične, gospodarske in bančne institucije po vsej državi.

Akcija v naši občini dobro poteka. Začetki segajo tja v leto 1974, vendarle ponekod ni nalezeta na pravo družbeno razumevanje. Razumljivo: kjer se vodilni niso dovolj angažirali, do kolektiva sploh ni prišlo, da bi se lahko odločili, kaj se, da bi vodstvo podprlo in ustvarilo v kolektivu primerno klimo. No, položaj se je bistveno spremenil v polletju, ko je bila ustvarjena ugodnejša družbena klima. Sedaj imamo že vrsto delovnih kolektivov, ki osebne dohodke izplačujejo na knjižice,

dogovori pa tečejo naprej z vsemi drugimi, tako da pričakujemo v prihodnjem letu še vse preostale.

Do danes so se odločili za nov način izplačevanja OD še naslednji kolektivi: Jugotekstil ONA – ON, Javna skladišča, občinska konferenca SZDL, Saturnus, gostinsko podjetje Figovec, VVZ Angelce Očepek, OŠ Ketteja in Murna, Carinarnica Ljubljana in TEOL, sporazum je že dosežen tudi s Papirnico Vevče, Oblogo-slikoplastiko, Zitom, SAPOM, TOZD Globus in z upravo skupščine občine.

Delavci teh delovnih organizacij se zavedajo, da so se tudi s tem vključili v programe stabilizacijskih prizadevanj, organizacije pa imajo poleg že naštetih tudi neposredne ugodnosti: ni jim treba nositi iz bank velikih vsot denarja, ga prešteti in razporejati po ovojnicah, vračati drobci itd., kar vse je povezano z varčevanjem. Lahko rečemo, da je to tudi korak v samozasčiti.

Za kaj se delavci bolj odločajo: ali za hranilne knjižice ali za tekoče račune? Kaj priporočate vi sami?

Ljubljanska banka bolj priporoča tekoči račun, vendar ugotavljamo, da se delavci – z rednimi izjemami – odločajo za hranilne knjižice. Verjetno je to

plod tradicije: Slovenci že od nekdaj veliko varčujemo in je hranilna knjižica že dobro znana oblika, medtem ko nam je tekoči račun še nepoznan. Banka tekoči račun priporoča zato, ker je to način brezgotovinskega plačilnega sredstva, s katerim imobiliziramo gotovino in posluujemo brezgotovinsko. Po drugi strani se lastniku tekočega računa, ki razpolga s čeki, vložena sredstva v banki obrestujejo, denar je vedno hranjen, banki lahko izpostavi trajni nalog, da banka namesto njega poravnava stroške iz gospodinjstva (vodovod, elektrika, TV itd.). Tako mu ni treba čakati inkasantov. Seveda se v to smer pravljajo tudi delovne organizacije naštetih storitev, ker to zanje pomeni racionalizacijo in modernizacijo v tehnologiji obračunavanja ob nujnosti avtomatske obdelave podatkov, kar v večini že obstaja. Ugodnosti je še več, tudi ta, da lahko občan pri banki dobi gotovinsko posojilo. V vsakem primeru pa sta obe obliki velik napredek na področju podjetniškega in narodnega gospodarstva, kar podpira vrsto ugodnosti.

Ali se je delo v banki s tem povečalo?

Ko smo začeli z akcijo, smo vedeli, da to pomeni za nas več dela in da se moramo delovnim ljudem še bolj približati. Zato se za večji promet tudi usposabljam. Zadal smo si nalogo, da v vseh poslovnih enotah v čimkrajšem času uredimo dvoizmensko delo. Intenzivno uvajamo nove delavce in gradimo nove poslovne enote. Leta 1974 smo odprli novo v Novih Jaršah, ta mesec bo odprta LB na Vevčah. V prvi polovici prihodnjega leta se bomo preselili tudi mi iz prostorov občinske stavbe v novo stavbo nasproti občinske hiše, ki bo omogočila dvoizmensko delo. Predvidevamo še novo enoto v Štepanjskem naselju in v Polju – to imamo v

srednjeročnem programu. Seveda pa lahko delavci dobijo osebni dohodek ali privarčevani denar na vseh poštah v Sloveniji in v vseh poslovnih bankah in SDK v Jugoslaviji.

Se pojavljajo vrste?

Največji pritisk je od 1. do 15. v mesecu, in to predvsem v centru. Priporočamo banko, ki je najbližja domu ali na poti od doma do delovnega mesta. V naši podružnici ni čakanja, vsaj več kot deset minut ne. Res da se tudi zaradi strahu pred čakanjem delavci težje odločajo za tako obliko prejemanja osebnih dohodkov, vendar bo to s celodnevničnim delom bank popolnoma odpravljeno. Moram pa ponovno spomniti na tekoči račun, pri katerem ni treba iti takoj v banko, saj lahko vsa plačila opravimo s čeki.

Je to morda tudi neke vrste nasvet kako bomo v prihodnjem letu brez več denarja bogatejši?

Vsa stabilizacijska prizadevanja in tudi prizadevanja ljubljanske banke, ki smo jih našli, izhajajo iz hotenja po večji blaginji vse naše družbe. Izplačevanje osebnih dohodkov na tekoče račune ali hranilne knjižice ter varčevanje je resnično najbolj trden napotek, da to dosežemo kot posamezniki in kot družba. Naš delovni kolektiv se bo v prihodnje še bolj trudil za čim trdnjše in pristnejše stike z občani, našimi poslovnimi partnerji, trudil se bo ob uresničevanju skupnih ciljev ustvarjati čim večje ugodnosti našim varčevalcem. Pričakujemo, da bo leto 1976 na tem področju nekakšna prelomnica saj bodo občani po osnutku novega bančnega zakona imeli večji vpliv na poslovno politiko in pri upravljanju banke. V tem pričakovanju naj koristim priložnost, da v imenu kolektiva naše podružnice želim vsem občanom srečno in uspešno novo leto.

SG

DELEGATSKI SISTEM V KRAJEVNI SKUPNOSTI NOVE JARŠE

Ustava je uredila krajevno skupnost kot temeljno samoupravno skupnost naše družbe, v kateri se delovni ljudje in občani za uresničevanje določil skupnih interesov in potreb samoupravno organizirajo in s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem tudi povezujejo s tozdi, drugimi samoupravnimi organizacijami in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki so vsi skupaj zainteresirani za sodelovanje oziroma na eni strani dolžni sodelovati, na drugi pa sodelujejo pri upravljanju družbenih zadev in pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in širši družbenopolitični skupnosti. Vloga delegacije oziroma delegatskega sistema je v našem statutu dobro opredeljena, neka pomanjkljivost je le pri splošni delegaciji za SIS. Po statutu imamo za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine 21 delegatov, za delegiranje v posamezne samoupravne interesne skupnosti na ravni občine pa 18-člansko splošno delegacijo. Po izvolitvi delegatov smo imeli z vsako delegacijo kratek uvodni sestanek, na katerem smo prikazali naloge in dolžnosti tako delegacije kot delegatov.

Kaj kmalu se je pokazalo, da nekateri delegati ne pojmujemo dovolj resno svojih nalog in dolžnosti, saj je od začetne 95-odstotne udeležbe na seji delegacije v krajevni skupnosti manjkalo na posameznih sejah tudi po 6 do 8 delegatov. Temu pojavu sta tako svet KS kot KK SZDL posvetila svojo pozornost in napisala vsem delegatom pismo o resnosti in odgovornosti tako delegatov kot delegacije.

Ne glede na te ugovoritve sta delegaciji sicer bili vedno sklepčni, na vsaki seji občinske skupščine sta bila prisotna v zboru KS po dva delegata, a nekateri so manjkali posamezni delegirani delegati v skupščini SIS.

KK SZDL je zato pripravila posebno anketo z 9 vprašanji, da bi delegati nanjo lahko odgovorili ter pojasnili svoj status in predlagali izboljšave za nadaljnje delo obeh delegacij. Zanimivo je dejstvo, da na anketo niso odgovorili tisti delegati, ki tudi sicer največkrat manjkajo in se opravičujejo s službeno zadržanostjo ali pa se kratko malo niti ne opravičujejo več. V spremnem dopisu smo delegatom pojasnili, da lahko odgovarjajo tudi anonimno ter jih opozorili na situacijo, ko bi morali zaradi nediscipline nekaterih razpisati nadomestne splošne volitve, saj niso bili izvoljeni kot nekoč po volilnih enotah.

Odgovori na vprašanja in anketo so nam zanimivi in nam potrjujejo, da nekatere ugovoritve v zvezi z delegatskim sistemom in jih že dalj časa stalno ponavljamo. Na vprašanje, ali je delegatska funkcija delegatu dovolj jasna, so delegati odgovorili pritrdilno in le eden je menil, da ne.

Izostanek na sejah delegacij motivirajo delegati največ s preobremenjenostjo v službi, češ da so tudi tam delegati, člani svetov delovne

vico skrajšati in narediti le izvleček z zaključki oziroma mnenji.

Kaj delegati moti na sejah skupščin SIS oziroma občinske? Večinoma anekdote in odgovorila, da so se seje predloge, preveliko je število točk dnevnega reda in ob koncu letih ni pravih zaključkov z obvezami oziroma rešitvami. Nekateri sklepi pa so s strani strokovnih služb tako naprej pripravljani in zagovarjani, da je vpliv delegatov tako v razpravi kot pri sprejetju sklepov premajhen.

Na vprašanje o stroških, ki jih delegati imajo v zvezi z opravljanjem svojih funkcij, so v glavnem vsi opozorili na veliko izgubo prostega časa, sicer pa stroškov ne zaznamujejo, razen funkcionarjev za telefon in nekaterih za kilometrine.

Seje tako delegacij kot kasnejših skupščin bi morale biti krajše, trajale naj bi največ dve uri in morajo zato biti seveda dobro pripravljene. Člani raznih komisij pri svetu KS bi morali obvezno sodelovati na vsaki seji delegacije. To so bili odgovori na zadnje vprašanje večine delegatov.

Nekaj drugih odgovorov in predlogov bomo lahko uporabili kot teme na seminarju, ki ga moramo organizirati po novem letu. In zakaj smo se odločili za kratek seminar? Iz dosedanjega dda tako delegacije kot delegatov nedvomno sledi, da zaradi oblike gradiva, natrpanih dnevnih redov in različnih smeri predlaganih ukrepov, odlokov in smernic, ni mogoče konkretno zavzemati stališč in sprejemati ukrepov o vsem, kar delegati ne morejo niti ne marajo znati vse. Ker je povezava delegacij in delegatov zaradi že znanih stališč, da jih ne velja obremenjevati z drugimi opravili v krajevni samoupravi, slaba, bomo to po seminarju odpravili. Seminarja se bodo udeležili tudi člani sveta KS, predstavniki komisij, člani IO KK SZDL in vodje odredov ter sekcij. Tako bomo dosegli skupni imenovalec glede vseh vsakdanjih tekočih problemov v naselju in na podlagi letnega ter srednjeročnega programa razvoja KS doli delegatom osnovno za sprejemanje sklepov, ki jih morajo poznati in zastopati za nemoten razvoj KS. Na drugi strani pa bomo s kompletnim prikazom delovanja občinske skupščine in njene IS pokazali na probleme ter obvezno delo-leh ter tako zaokrožili samoupravno dejavnost vseh institucij, med njimi tudi SIS v občini in vlogi ter delo delegacij v zboru združenega dela občinske skupščine.

Samoupravno dejavnost pa moramo tudi vsebinsko preoblikovati, saj smo doslej zastavili šele začetek samoupravljanja glede na statut KS,

brez dejanske povezave znotraj vseh dejavnikov krajevne skupnosti. Če delegati niso seznanjeni s problemi sredine, v kateri delajo, če niso seznanjeni s sklepi in programi KS pa s problemi občine kot celote, je njihovo delo težavno, enostransko.

V tej zvezi bi ponovno opozorili na problem obveščanja in seznanjanja z gradivom za posamezne skupščine. Objavljanje gradiva v Naši skupnosti je za seje občinske skupščine odločno premalo. Tudi časovno – enkrat mesečno – ne more zapolniti vsega, kar se v občini dogaja in zgodi. Zato menimo, da bi morali izdajati vsaj na 14 dni izvleček raznih gradiv seji IS občine in IO skupščin SIS ter delegacijam pošiljati izvlečke zapisnikov seji skupščin po možnosti čimprej in ne šele v gradivu za naslednje seje skupščine. Tako bi bilo možno vsaj za sprejete sklepe ugotovljati njihovo veljavnost in uresničevanje glede na nadaljnjo obravnavo podobnega ali novega skupščinskega gradiva.

Menimo, da naši delegaciji bolje delujeta navzven, vsaj kar se tiče dela v zboru KS skupščine občine in skupščin SIS, ker je sedanja povezava navznotraj, tj. s svetom KS in komisijami, za zdaj nezadostna. Tu pa nosi svoj del krdve tudi KS, ker se premalo povezuje z delegacijami in v postopku pred sejami skupščin vsaj glede važnih vprašanj ne zavzema svojih stališč in jih primerno ne razlaga. Na vsako sejo delegacije je svet KS dolžan poslati svojega predstavnika in glede na obravnavane točke dnevnega reda tudi predstavnik komisij in odborov sveta.

Delo delegacij glede na prostor in nemotenost poteka se je pri nas zagotovljeno. V novembru smo odprli delegatsko pisarno s 25 sedeži, kjer je delegatom na razpolago stalno gradivo z raznih seji skupščin, strokovna literatura, zapisniki seji sveta KS, odborov in komisij, skratka, delegati imajo na enem mestu pri roki vse gradivo za nemoten delo in študij. Delegatska pisarna je stalno odprta, ko dela tajništvo KS, tako da delegat lahko dobi tudi dodatna pojasnila od tajnika in lahko napiše kak sestavek. Delegatska pisarna pa je odprta tudi drugim delegatom iz tozdi in krajanom KS, članom komisij in odborov ter družbenopolitičnim organizacijam; skratka vsakdo, ki je zainteresiran tako za delo KS kot delegacij in reševanje vsakdanjih problemov, ima možnost pogleda v vse gradivo.

Naj omenimo še nekaj ugotovitev glede povezave delegatov z zborom občin, mesta in republike in glede povezave z delegati tozdi, ki imajo sedež na območju KS. Tudi na tem

področju ugotavljamo, da je povezava slaba, da delegati v zboru občine, skupščine mesta Ljubljana in republike ne poročajo o svojem delu oziroma ne pridejo z gradivom pred svet KS in delegacijo. To velja zlasti v primerih, ko obravnavajo gradivo, ki se tiče življenja v mestu in v neki meri tudi življenja krajanov v KS (sprejemanje raznih odlokov na ravni mesta, povišanje cen komunalnih storitev itd.). Menimo, da bi morala skupščina občine kot koordinator konference delegatov pošiljati gradivo na KS, delegati pa bi naj redno na tri mesece poročali o svojem delu. Sicer pa velja ugotovitev, da ti delegati premalo sodelujejo s skupščino občine in tudi ne iščejo mnenj in stališč od zborov skupščine občine. Vse to je treba popraviti. Ker je KS tudi družbenoekonomski odnos oziroma skupnost, v kateri delavci v združenem delu uresničujejo vrsto življenjskih problemov in potreb, od katerih zavisi tudi njihova delovna sposobnost ter zadovoljevanje potreb in interesov njih samih in njihovih družin, se v praksi sodelovanje KS in delegacij tozdi še premalo uveljavlja. Do sedaj smo imeli stike le na ravni tozdi – KS ob reševanju problemov trgovine, zdravstva in gradnje samskih domov. Ustanovili smo tri delovne skupine. Povezava na ravni delegacij pa še ni uspeša, čeravno smo nekajkrat sodelovali na konferencah delegatov tozdi, ki delegirajo delegate v zbor združenega dela skupščine občine. Skupaj smo iskali rešitve in stališča ob sprejemanju samoupravnega sporazuma o financiranju KS ter lahko ugotovimo, da so vsi delegati podprli naše upravičene pripombe. Menili smo, da skupaj z delegati tozdi obrazložimo na zborih delovnih ljudi gradivo celotnega področja, saj je znano, da je bilo v letošnjem letu podpisanih preko 30 samoupravnih sporazumov o sofinanciranju družbenih potreb. Pričakujemo boljše sodelovanje v naslednjem obdobju, ko bodo polneje zaživele tako KS kot gospodarske organizacije združenega dela pri reševanju življenjskih problemov družbenega standarda, ki se tičejo tako delovnih ljudi kot občanov v KS. Delegacija KS, ki delegira delegate v zbor KS pri skupščini občine, nima prave povezave s tem zborom. Tu ne mislimo na fleksibilnost mandatatov na zasedanjih zbora, pač pa na povezanost pri reševanju vseh problemov, ki jih ima ta zbor po statutu občine. Ta praznina je bila v letošnjem letu lepo vidna pri načrtovanju razvoja KS v srednjeročnem obdobju in v programu za leto 1976. Ni prišlo do nikakih koordinacij med osnovnimi nosilci progra-

miranja, konkretno KS in SIS, niti niso bila dana izhodišča za sestavo programov in za navedbo finančnih virov; tudi ni prišlo do nobenih razprav v zboru in smo skupaj z delegati obeh delegacij KS lahko samo sprejemali osnutek in predlog programov, SIS pa so programirale po svoje in še danes ne vemo, kaj bomo v naslednjem obdobju lahko rešili sami, kaj z drugimi KS in kaj v programih SIS.

Da bo delegatski sistem tako v KS kot na vseh ravneh zaživel, moramo odpraviti nekatere pomanjkljivosti, se bolje organizirati in opredeliti dolžnosti in pravice vseh subjektov delegatskega sistema. Delegatom moramo zagotoviti preglednejša, razumljivejša in nerazvečena gradiva ter jih objavljati prek KS na 14 dni v Nsk. K vsakemu gradivu bo nujno dodajati obrazložitve, zakaj je do obravnavane problemov prišlo, zakaj odloki in predlogi. Morda ne bi bilo odveč, če bi delegati dobili tudi vsaj občasno razlago političnih motivov, ki so vodili predlagatelje, da so izoblikovali nek predlog. Doseči moramo tesnejše sodelovanje delegacij z delovnimi ljudmi in občani.

Delovanje SIS bo treba organizacijsko in vsebinsko urediti, da bodo delegati lahko ne glede na strokovno raven aktivno sodelovali in sprejemali obveznosti. Največ pripomb leti namreč prav na rovaš slabo pripravljenih seji skupščin SIS in na razvečeno gradivo z mnogimi predlogi, a brez konkretnih obrazložitvev. In ne nazadnje: ustreznje bomo morali organizirati delovanje krajevne skupnosti. Za naši dve delegaciji pripravljamo poslovniki, ki naj bo vsaj pripomoček k uspešnejšemu delu delegatov. V pripravi je tudi sprememba nekaterih določil statuta KS, ko bomo podrobneje opredelili naloge, ki jih morajo opravljati SIS in za njih izvajanje tudi odgovarjati. V samoupravnih aktih OZD bodo morali konkretnje opredeliti odnos do delegatskega sistema in razmejiti pravice in dolžnosti delegatov, s tem pa tudi povezavo s KS. Doseči bomo morali boljši delovni stik z družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti s KK SZDL, da bodo odgrlili pomembno vlogo pri vsebinskem poglabljanju dela delegacij.

Poldruga letna doba delegatskega sistema je za nami. Zato lahko upravičeno ugotavljamo, tako dobre kot slabe strani in hkrati naslavljam apel na druge dejavnike na ravni občine in mesta, da temu problemu posvetijo več pozornosti, čeravno nas to ne odvzame odgovornosti za delovanje v svojem naselju in v dobro vsem delovnim ljudem in občanom.

Leonard KOS